

ABONAMENTUL

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4:50 fil.

Pentru străinătate:
Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

☐ ☐
Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirii”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

O lămurire.

Rectificarea direcțiunii „Albinei” ni-s'a trimis spre publicare, invocându-se urmările art. XIV—1914. al legii de presă.

Rectificarea cerută în forma aceasta a fost desigur de prisos, după ce suntem atât de loiali, ca unei scrisori de natura aceasta să-i facem loc oricând în coloanele noastre.

Ceece regretăm în rectificarea domnilor Lissai și Dr. Mihu, este, că se rectifică lucruri, pe cari noi nu le-am afirmat.

Și nu am afirmat:

Că „Albina” în anul expirat s'ar fi clătinat în temelii în ceea ce privește *situația ei financiară*. Avem convingerea, că afară de direcțiunea „Albinei”; suflet de om o astfel de interpretare scrisului nostru nu a putut da. Și ca să nu rămână nici o nedumerire în aceasta privință, iată declarăm, că noi finanțele „Albinei” le ținem de cele mai strălucite și nici odată nu am dubitat, că acest insitut este unul dintre cele mai solide dintre toate institutele financiare ale țării.

Nu suntem specialiști în afaceri de bancă, dar aceasta nu ne împedă ca să ne avem convingerile noastre privitor la acest puternic institut financiar.

Recriminările noastre au fost de alt ordin, să le zicem: „veleități confesionale”. Aceste le-am susținut în ceea ce privește trecutul, știind că viitorul „Albinei” este depus în alte mâni mai proclive a face rânduială, a împăca toate interesele, și a grupa pe toți cu însufletire în jurul „Albinei”, care e a noastră — *a tuturor*. Am regretat de bună-seama, că chestia aceasta nu a fost susținută cu ocazia adunării „Albinei” și nu s'a atras atenția comisii de reorganizare asupra acestei împre-

jurări, care este atât de importantă, ca să nu fie trecută în tăcere.

În aceasta privință însă rectificarea scrie:

„Deplasate și fără rost sunt și recriminările D-Voastră de ordin confesional, pentru că altele sunt considerantele, care determină ținuta conducerii și acționarilor institutului, iar nu veleitățile confesionale. Tocmai de aceea regretăm și detestăm sincer tendința D-Voastră de-a provoca disensiuni confesionale și acolo, unde nu e locul lor.

Dar peste aceste dureri închipuite ale D-Voastră în cele din urmă am fi putut trece mai ușor, pentru că, la adevărat vorbind, *nu le atribuim vre-o importanță deosebită pentru mersul lucrurilor dela „Albina”.*”

Așadară ceea ce noi n'am afirmat se rectifică, iar doleanțele noastre se timbrează de deplasate și fără rost, căroră nu li-se atribue „vre-o importanță deosebită pentru mersul lucrurilor dela „Albina”.

Noi credem, că ceea ce am scris tot nu va fi așa de fără rost și deplasat, după cum o susține aceasta direcțiunea „Albinei”.

Respingem acuza, ce ni-se aduce, că noi am provocat disensiuni confesionale, când numai *le-am constatat* la alții.

Oamenii nostri interesați de mersul afacerilor la „Albina”, așteaptă mult dela venirea dlui Dr. Mihu în fruntea direcțiunii. Domnia Sa își are simpatiile sale în toate cercurile românești. Tocmai pentru aceasta împrejurare e dator să țină seama de pretenziunile noastre, oricât ar fi considerate de veleități.

Cu rectificări oficiale nu se reorganizează „Albina”, ci numai cu împăcarea intereselor, celorce au dreptul să se afirme acolo.

Redacția „Unirii”.

Cvota de binefacere a băncii „Albina” și „Orfelinatul din Blaj”.

„Revista Economică” din Sibiu publică în nr. său 21 (20 Maiu c.), poziție de poziție, „institutiunile culturale și de binefacere”, pentru cari adunarea generală din 13 Maiu c. a „Albinei” a destinat cele 35,000 cor. ale cvotei sale de binefacere din acest an. În fruntea listei stă *orfelinatul din Sibiu*, ajutat cu 10,000 cor., rata primă din suma de *cincizeci de mii* împărțită pe 5 ani. Urmăzând apoi o întreagă serie de instituții — cu totul sunt 25 de poziții! — ajutate cu sume mai mari sau mai mici, după importanța culturală românească ce reprezintă. Sunt și câteva instituții locale, din Sibiu, ca „reuniunea pompierilor”, „reun. pentru înfrumșetarea orașului” și altele, cari deși nu sunt românești, nu sunt nici străine de interesele Românilor sibieni. Și apoi „noblesse oblige”. De aceea nu se va găsi desigur nime, care se dificulteze aceste poziții de câteva sute coroane. De asemenea suntem foarte mulțumiți cu cele 200 coroane, cari — ca și în trecut — s'au dat și anul acesta pentru „fondul studenților bolnavi din Blaj”.

Alteceva este însă, ce credem că *trebuie* să se încresteze cu acest prilej. Este anume faptul, că această poziție de *două sute* coroane a „bolnavilor” noștri, este *singura* poziție, ce servește deadreptul interesele de orice natură ale acelei părți a neamului nostru din această țară, care aparține legii noastre unite. Deosebit ținem apoi să remarcăm, că ne doare nespuse de mult, că peste *orfelinatul nostru din Blaj*, această instituție a întreg neamului nostru, care din toate punctele de vedere poate fi pusă cu mândrie alături de instituția similară a bisericii Sibiiului, *s'a putut trece de astădată pur și simplu la ordinea zilei*, atunci când pentru cel din Sibiu s'au votat nu mai puțin decât 50,000 cor.

Ideea orfelinatului nostru s'a ridicat, ce-i drept, puțin mai târziu ca a celui din Sibiu, dar din luna lui *Februarie*, de când mișcarea pentru el se ține mereu și într'un chip atât de vrednic la suprafață, a fost tocmai destulă vreme ca cercurile competente dela „Albina” să ia la cunoștință existența ei. Apelul călduros din 25 Februarie al comitetului central al mișcării, s'a trimis atât centralei din Sibiu, cât și tuturor filialelor ei, așa că este cu totul exchis, ca adunarea generală dela mijlocul lui *Maiu*, respective lucrările preliminare, să zicem din *Aprilie*, să nu fi fost în poziția de a se putea gândi

la ambele orfelinate. Și după ce credința noastră este, că *trebuie* să o facă — fiindcă este mult mai străveziu pretextul că Blajul, n'a băgat serioare deosebită ca Sibiiul, decât ca cineva să nu-l înțeleagă —, îndrăznim să spunem, că *omiterea acestei poziții* din cvota de binefacere a acestui an *se poate socoti*, cu tot dreptul, ca o *bruscare fătășă a celor mai sfinte sentimente ale noastre*.

Dar n'am voi să fim rău înțeleși! De aceea ținem să mai spunem următoarele: 1. Suntem foarte bucuroși, că „Albina“ a votat o sumă așa de frumoasă pentru orfelinatul din Sibiiu, fiindcă mișcarea pentru orfelinatele noastre ni-se pare una dintre cele mai importante din câte s'au pornit la noi vre-odată, care trebuie sprijinită din toate puterile. 2. Un singur moment nu ne-a trecut prin minte, să poftim ca „Albina“ să dea pentru orfelinatul din Blaj *aceeași* sumă, pe care o dă pentru cel din Sibiiu, fiindcă știm, că *alta* este proporția, în care sunt angajate la ea capitalele membrilor celor două biserici ale noastre. Am dorit însă — și credem că pe dreptul! —, ca orfelinatul nostru din Blaj să fie ajutat și *el în proporția cuvenită* și chiar *acum la început*, când așa de mare lipsă are de ajutor.

Că direcțiunea „Albinei“ are de gând să revină în acest punct, ne bucură și o cerem deadreptul. Orice revenire viitoare a ei, — care chiar să poată fi supusă adunării generale extraordinare dela toamnă, ce nu credem —, nu poate însă repara paguba ce ne-a făcut. Și dacă cu toate acestea am crezut, că e bine și trebuie să scriem acestea șire, am făcut-o pentru ca în viitor așa ceva să nu se mai poată repeta. Dacă „Economul“ din Cluj — ca să luăm o pildă —, a propus adunării sale generale din acest an, să voteze pentru orfelinatul din Sibiiu *jumătate* cât pentru cel din Blaj, deși acolo în proporție este cu mult mai puțin capital „neunit“ (sit venia verbo!) decât la „Albina“ capital „unit“, așteptăm, ca altădată paritatea, ori

mai bine zis echitatea să stăpânească și aiurea.

In acest sens salutăm cu bucurie mișcarea de reorganizare, ce s'a pornit în sinul institutului. Să fie într'un ceas cu noroc!

„Cultura Creștină“. Dr. Alex. Rusu.

Pacea se apropie. — În cercurile americane inițiate din Viena, sunt de părere că perspectivele de pace sunt mai favorabile ca înainte și că pacea este mult mai apropiată decum se crede în general.

Fapt este că Wilson nu își va începe activitatea ca un partizan al păcii, ci ca să exprime și dispozițiunea generală a poporului Statelor-Unite, căci mase mari ale poporului american nu sunt mulțumite cu situațiunea actuală, din care cauză au mult de suferit.

Dacă Wilson n'ar găsi la Statele beligerante dispozițiuni pentru pace, nu le va impune serviciile sale, va lucra însă mai departe în sensul păcii.

Operele Carmen Sylvei. — Dl I. C. Negruzzi, secretarul general al Academiei române, în ședința de deschidere a sesiunii generale din anul acesta, ținută în 1 Maiu v. în București, parentând moartea reginei Elisabeta, înșirue în următoarele operele ei:

„Scrierile rămase de pe urma reginei Elisabeta sunt numeroase și variate: poezii, nuvele, romane, cugetări, drame, comedii — n'a rămas nici un gen din vastul domeniu al literaturii, pe care ilustra defunctă să nu-l fi încercat cu succes.

Vom înșira aci o parte din lucrările Reginei Elisabeta, cari au fost traduse în românește. De almintrelea bibliografia scrierilor Ei, traduse în toate limbile culte, este foarte bogată.

O rugăciune, traducere de B. Marian. București; Un șir de poezii patriotice, compuse în timpul războiului independenței, traduse de mine însumi; Mântuitorul vieții,

o istorie adevărată, povestită după spusa căpitanului Deaburn. Buc. 1882; Poveștile Peleşului. Buc. 1882; Astra, roman traducere de Gion Buc. 1887; Bate la ușă, traducere de L. M. (Livia Maiorescu) Buc. 1887; Nuvele, traducere de Gion. Buc. 1888; Cuvinte sufletești. Buc. 1888; Pablo Domenic, istoria militară. Buc. 1889; București, traducere de Elena Radu Rosetti. Buc. 1887; Poeziile unei Regine, prima traducțiune în românește de Ilie Ighel Deleanu. Buc. 1897; Versuri, traduse de A. Toma. Buc. 1897; Vrăjitoarea, traducere în versuri de A. Steuerman. Craiova 1898; Povestea reginei binefăcătoare, traducere în versuri de George A. Mándy. Buc. 1899; Povestea unei regine, traducere în versuri de Haral. G. Lecca. Buc. 1899; De prin veacuri, traducție de L. T. I—II Buc.; Insurat, tradus de A. Alexandrescu Dorna. Buc. 1903; Urlanda, dramă în 2 acte în versuri, tradusă de Dr. A. Steuerman. Iași 1904, a doua ediție în Buc. 1907 Prințul Codrului, traducere de Lia Hârsu. Buc.; Mărioara, dramă în două acte în versuri, tradusă de Haralamb G. Lecca. Iași 1904; În ziua acadenței, dramă într'un act, tradusă de Haralamb G. Lecca. Iași 1905; Impresiile unei regine, traduse din englezește de Ios. Ițicovici. Buc. 1905; Valuri alinate, traduceri de George Coșbuc. Buc. 1906; Poezii, traduse de Elena Poenaru. Buc. 1904; Poveștile unei regine. I. Buc. 1906; Vaduvele domnului Daniel, comedie într'un act, tradusă de Leopold Stern. Buc. 1907; Cugetările unei regine, traduse de Leopold Stern. Buc. 1910; De ce buesc regii? Umbra lui Ștefan cel Mare, traducere de Leopold Stern. Buc. 1910; Mărioara, dramă în trei acte, traducere în versuri de A. Steuerman. Iași 1911; Poveștile unei regine, traduse de Lia Hârsu. Buc. 1914; Din Viață, două nuvele, traducere de Corneliu Scurtu. Buc. 1914.

Regina Elisabeta a luat parte însemnată la lucrările instituției noastre, pe cari le urmăria cu viu interes. Ea a onorat ședințele

FOIȚA.

Conferență

cețită în sinodul tractului protop. al Holodului, de VICTOR POP, adm. prot.

(Continuare.)

Altcum îndestulirea și fericirea vieții omenești nici nu e chestie de pâne, ci per eminentiam chestia sufletului. Punem cazul, că mijloacele traiului ar crește în măsura, ca din ele să-i revie fiecăruia partea sa, doar ar fi în lume mai multă fericire? Ne dă răspuns clar cronica de zi, care tot mereu înregistrează tragediile celor răsfățați demonstrând până la evidentă, că în sine nici economia, nici cultura cea mai avansată nu poate armoniza complet contradicțiile vieții, pentru că omul ca ființă morală are necesități nu numai fizice, ci mai mult morale, a căror împăcare e condiția neapărată a îndestulării și fericirii omenești.

Aceasta problemă singur Domnul Hristos a rezolvit-o în Evangelia sa. „În templul genului omenească Lui îi compete locul prim ca idealul nelintrecut al perfecțiunii morale“, cum mărturisește chiar și marele raționalist

David Strauss. De aici se esplică faptul unic în istorie, că milioanele au mers în urma lui ca mânați de o forță magică. Mulțimea și azi e decepționată în așteptările sale, pentru aceea așteaptă proroci noi cari să o îndrume spre cărările păcii. Aci să începe misiunea impusă preoților de sf. maică Biserica, instituția eternă a lui Hristos.

„Iară Isus a început a învăța“ să zice la Evangelistul. Prima și cea mai principală datorință a preotului este să învețe pe cei concrezuți grijii sale pastorale — oportune et imoportune — în timp potrivit și mai puțin potrivit, adecă în toată vremea. Lumea e plină de schilavi, de orbi și schiopi la suflet și preoții trebuie să redă sănătatea sufletelor bolnave. Noi căror ni-s'a dat deosebita cinste de a ne sui în muntele cel sfânt al Domnului, trebuie să hrănim sufletele mulțimii, care flămândă așteaptă la poalele muntelui. Știința deșartă a lumii nu-i îndestulește și noi trebuie să păzim pentru ei știința cunoștinții de Dumnezeu, pentru-că: „Buzele preoților vor păzi știința și lege vor încerca din gura lui“ cum e scris la prorocul Malachia și aceasta știință să le-o împartă la vreme.

Ca mijloc al propovăduirii avem amvonul și școala, dar și conversațiile zilnice cu credincioșii în cadrul cărora putem pertracta

toate chestiile de interes pentru ei, în primul rând chestiile religioase morale. Mijloacele principale vor rămânea însă predica și cateheza. Nu ar fi permis să treacă o singură duminică și sărbătoare, în care preotul să nu-și învețe poporul, pentru-că „credința e din auz, iar auzul din vestirea cuvântului“, cum ne advertizează sf. Pavel, și cum vor crede și auzi, dacă nu li-se vestește? Sinodul diecezei de Oradeamare din 1882 în Decr. III. § 22 zice: „Preotul ca păstor sufletesc își va nutri poporenia, cu nutremântul cuvântului lui Dumnezeu, cu cuvântul Evangheliei lui Hristos, care este „puterea lui Dumnezeu spre mântuire tot celui ce crede“ iar Conc. prov. I. din 1872 la Cap IX. p. 4. zice: „Cu privire la magisteriu parohii sunt îndreptățiți și îndatorați a predica cuvântul lui Dumnezeu duminică și în sărbători“. Cum stăm cu aceste dispozițiuni clare ale canoanelor noastre? Avem mulți preoți, cari le observă povățuindu-și poporul cu străduință și crescându-l lui Dumnezeu popor ales și plăcut, dar să mărturisim sincer sunt și de acei, pentru cari predica e un jug neplăcut și greu de care bucuroși caută să se desbare pe diferite motive. Cei mai mulți își scuză neglijența în această privință pe motivul, că credincioșii nu cercetează regulat biserica și prin urmare predica regulat nu are înțeles.

publice cu mai multe lecturi din frumoasele sale compoziții; astfel în 1882 a citit legenda Puiu; în 1890 Visul Poetului și în 1891 Sola.

Din dieceza de Oradea-mare.

— Exactoratul plenar. — Vizitație canonică.
— Soc. »Petru Maior« și Ilustr. Sa. —

În zilele de 22—26 a lunii Maiu s'au adunat — la chemarea Arhiepiscopului — membrii exactoratului diecezan. Împărțiți în mai multe comisii, membrii veniți din apropiere și depărtare au cercetat cu de-amanuntul, poziție de poziție socotelile deosebitelor fonduri și fundații a diecezei noastre. Lucrul obositor, migălos și mult l'au împlinit cu conștiințiozitate; au revediat punctual toate rațiunile, documentele și și-au făcut reflexiunile mărunte săvârșind prin aceasta un lucru folositor pentru întreaga obște a diecezei. S'a constatat cu vie plăcere și bucurie, că fondurile și fundațiile, atât cele administrate aici, cât și cele dela Beiuș, sunt în continuă creștere și și-și împlinesc — cu toate vremile grele — misiunea lor mare și frumoasă. Cu deosebită bucurie s'a relevat creșterea frumoasă a fondului viduo-orfanal, din care se dau penzii și ajutoare pentru văduvele și orfanii rămași în urma preoților diecezani.

Ilustritatea Sa a supravegheat încontinuu și nemijlocit lucrările fiecărei comisii în parte, și-a exprimat mulțămirea pentru osteneala și conștiințioasa lucrare.

În locul membrului adormit în Domnul Ludovic Marcus, fost protopop în Mădăraș (com. Sătmăr) — a fost numit de membru al exactoratului On. George Pteancu, capelan și catehet în loc.

*

Anul trecut Rev. canonicul Ilie Stan — la dispoziția Il. Sale — a făcut o vizitație canonică în estinsul protopopiat al Bărcăului, după ce cu un an mai înainte vizitase și protopopiatul Crișului. Nesocotind osteneala

Părerea aceasta mi-se pare însă de tot greșită, ba în multe cazuri chiar o mistificație intenționată. Indiferentismul poporului în cele religioase nu poate servi de motiv pentru omiterea predicilor, din contră indiferentismul poporului e urmarea neglijinței preotului în predicare, și chiar aceasta împrejurare trebuie să fie un stimul puternic pentru preot, ca să predice cu atât mai stăruitor. Mulțimea ca pe vremea lui Hristos așteaptă și azi cu inimi insetate propovăduirea cuvântului — dovadă propaganda pocăiților — și dacă nu aud vestindu-li-se cum vor crede, cum vor cerceta regulat biserica și cum vor trăi vieată creștinească, conștie? Mulți se tânguesc cu prorocul: „Prunci au cerut pâine și nu era cine să le frângă lor“ și dacă au drept, dacă părinții lor sufletești nu le întind pâinea cerută ei să ducă să o ceară dela străini. Și-i păcat On. Frații! E păcat strigător la cer să neglijăm turma incredințată grijii noastre lăsându-o pradă neștiinței, credințelor deșerte și păcatelor, pentru cari va răspunde greu uzul fiecare din noi scris fiind la prorocul Ezechia: „Zi celui fărădelege să se întoarcă dela fărădelegea sa, că de nu vei zice, el va muri întru nedreptatea sa, iar sângele lui din mâinile tale îl voi cere“.

(Va urma.)

greă, incomodările multe și greutatea mari împreunate cu acest lucru, Rev. cu zel și plăcere a săvârșit misiunea incredințată lui. Prin cuvântări bisericesti a îndemnat la bine, a cores, a cercetat de-amanuntul conducerea parohiilor, spre folosul nespus de mare a sufletelor credincioase. Acest lucru bun și atât de folositor pentru mântuirea sufletelor, nu e oprit prin greutatea zilelor de războiu. Rev. canonicul Dr. I. Radu a pornit să viziteze — deocamdată 2 protopopiate din Sătmăr. Și Rev. va merge din sat în sat, vestind, mângâind, îndemnând, suplinind ceea ce e de lipsă.

Suntem convinși, că aceste lucruri se vor urma și în celelalte părți ale diecezei noastre, spre binele și înălțarea tuturor!

Coresp.

Orfelinatul din Blaj.

— Comunicatul comitetului central executiv. —

Imbulzind materialul și dând colectele mult mai sumar ca înainte, număr de număr putem arăta acum — și pe lângă cadrele înguste ce ni-le poate îmbia acest ziar —, un spor de cel puțin 4—5 mii de coroane. Ofertele întră acum cu duimul — ne despart doar abia câteva zile de terminul *încheierii primei serii de colecte* — așa, că între alte împrejurări am putea cvita, și sume mult mai mari, credem însă, că și sporul indicat ne apropie destul de repede de ținta dorită, servind în aceeași vreme ca un continuu *memento* pentru ceice mai stau la îndoială, dacă trebuie ori nu, să jertfească și ei ceva din prisosul lor.

Din listă relevăm cu multă mângâiere ofertul frumos ce ne vine din *Băseștii* venerabilului nostru *badea Gheorghe*, care cum — dovedește gestul dlui *Bohățiel* — a știut face școală din felul cum trebuie sprijinite acțiunile mari. Impunătoare este și colecta *Hodăcenilor* cercați în anii din urmă de multe năcazuri și foarte plăcut ne atinge mișcarea draguță din *Șamsudul Câmpiei*, o pildă ce-ar trebui să găsească mulți imitatori.

Mai grăitoare ca orice cuvânt de laudă este însă lista însăși, care se prezintă pe cum urmează:

1. *Colecta pâr. Teodor P. Branea între credincioșii săi din Hodac: 1,045 52. Naturalii au colectat doamnele Sidonie Dr. Fărcaș, Maria Branea și Maria Radu și anume: 100 merindări, 85 ștergare, 85 m. pânză, 22 fețe de per., 14 cămeși, 14 lepedee, 9 izmene, 8 perini, 7 foale, 4 bucăți pânură, 2 jonși lână, 1 vestă, 1 străjac în preț de 1,154.— Total s'a colectat preț de 2,199 52 cor.*

Teodor P. Branea, preot . . . 200—
Biserica gr.-cat. . . . . 100—
Asan Lupu, cantor . . . . . 100—
Dua preteasă și copilele (pentru un pat) și Maria Uilăcan soție de inv. câte 25—; Dum. Fraudes com. și „Reun. femeilor gr.-cat.“ câte 20—; Io. Fărcaș a Gorii curator, Grig.

Fărcaș, văd. Raf. D. Pop, Vas. Moldovan I. Alex, Dum. Fraudes I. Io. și Zah. Fărcaș I. Ghig., câte 10—; Vas. Fărcaș I. Dum. și Zah. Hărșan I. Sim. câte 8—; Florea Fărcaș a Pântii, Flore Fărcaș I. Nic., Leon Fărcaș a Mar., Pe. Fraudes I. Io., Nic. F. Man, Ioan Feier a Sand., Io. Fărcaș I. Crăciun și Dum. Fărcaș I. Io. câte 6—; Pe „paști“ 5 32; văd. Anast. Lupu, văd. preteasă Veturia Racotian, Zah. Feier a Sand., Flore Fărcaș fatu, Zah. Man I. Sim., Io. Man I. Sim., Flore Fărcaș I. Nic., Dem. Vețian și Gh. Târnavan notar penz. câte 5—; Fironia Fraudes (gr.-or.), Zah. Fărcaș I. Dum., Raf. Șandor I. Io., Const. Pop I. Vas., Tod. Fărcaș a P., Zah. Hărșan I. Sim., Io. Pop I. Vas., Zah. Pop a Fl., Vas. Fărcaș I. Sim., Io. Fărcaș a Fl., Io. Fraudes I. Nic., Iac. Pop I. Vas., Car. Fărcaș I. Dum., Io. Pop a Sm., Io. Man I. Dum., Io. Pop I. Dum., Ie. Fărcaș I. Tod., Io. Fărcaș I. Vas., văd. Fin. Fărcaș I. Fl., Marcu Fărcaș I. N., Nic. Fărcaș I. Io., Tr. Fărcaș I. Nic., Crăciun Fărcaș I. Io., văd. Nast. Fărcaș a Florii, Vas. Feier I. Ștef., Vas. Fărcaș I. Io., Cosma Fărcaș, văd. Mar. Lupu, Iac. Iacob, Dum. Fărcaș I. Zah., Pântea Fărcaș a Fl., Alex. P. Hărșian, văd. Ma. Hărșian I. Tod., Gavr. Hărșian I. Io., Raf. Fărcaș I. Dum., Nic. Fărcaș I. Mih., Flore Butilcă a An., Io. Pop I. Io. și văd. Ma. Fărcaș I. Dum. câte 4—; Marcu Fărcaș și Agapia și Floarea Fărcaș I. Io. câte 3—; apoi alți 137 credincioși restul de 219 20 cor.

Naturalii: Nastasia Vețian (întru amintirea *Victoriei Vețian*) preț de 43 80; Io. Feier a S. și Nic. Pop I. Iac. pr. de câte 34—; Ma. Fărcaș I. Dum., Vas. Fărcaș I. S., Nast. Fărcaș, Roza Stein și Matrona Fărcaș de câte 30—; Maria Uilăcan de 26—; Maria Branea și Vas. Fărcaș I. Dum. de câte 20—; Titiana Grama de 17 80; Dum. Fărcaș I. Ghig., Nast. Pop, Vârvara Fărcaș a Fl., de câte 14—; Ma. Lupu I. Iz. Ma. Fărcaș și Ma. Radu de câte 12—; Sidonie dr. Fărcaș și Titiana Fărcaș de câte 11—; Ma. Fărcaș, Dumitru Fraudes, Ma. Todoran și Ma. Petra de câte 10—; Io. Fărcaș I. Dum., Zah. Hărșan, Raf. Moldovan, Tit Pop, Ma. Fraudes, Marta Murar și Sav. Fărcaș de câte 8—; Floarea Man și Agapia Fărcaș de câte 7—; Ma. Pop I. V., Floarea Fraudes, Sim. Fărcaș I. Vas., Zah. Feier a S., Nast. Fărcaș I. I., Dum. Fărcaș I. Io., Ma. Man, Corn. Fărcaș, Floarea Fărcaș și Ma. Costin de câte 6—; Nast. Fărcaș I. T., Zah. Fărcaș I. G., Io. Moldovan a S., Dum. Todoran, Fl. Pop, Zah. Fărcaș I. Gh. de câte 5—; F. Fărcaș a Fl., L. Fărcaș, Iz. Pop, Ioana Fărcaș, V. Man I. Nic., Z. Man, Ma. Fărcaș, Nast. Man, Fl. Pop, Ma. Pop, Fir. Fărcaș, Nast. Fărcaș, Ioana Fărcaș, Fl. Fărcaș, Raf. Pop, Ma. Fărcaș, Alex. Fărcaș, Fl. Fărcaș, Nast. Iacob, Ma. Maier I. Dum. și Nast. Feier I. Io. de câte 4—; apoi alte 142 credincioase în prețul restului de 410 40 cor.

2. *Colecta primarului Gheorghe M. Corcheșiu între credincioșii noștri din Câmpeni: 460 18 cor.*

George M. Corcheșiu . . . . . 50—

Avram Nascu preot și Florica M. Corcheșiu câte 10—; Neti Morariu I. Io. 5—; Io. Muntean, Dan. Gurgiu, Iulia Marcu I. Gh., Ma. Gurgiu I. Nic., văd. Iulie Binder și Simonyi László câte 4—; Ma. Bustan I. Dum. 3—; apoi alți 262 contribuenți restul de 358 18 cor.

3. *Colecta pâr. Dr. Ioan Roșiu între credincioșii săi din Armeni: 300— cor.*

Dr. Ioan Roșiu, preot . . . . . 100—

Gh. Neamțiu 15—; Nic. Neamțiu inv. penz., Szalánczi Jenő propr., Io. Neamțiu I. Io., Io. Hadăr I. Io., Alex. Neagoi, Cornelia Neagoi, Moise Opriș com. și Gh. Neamțiu judele câte 10—; văd. Raf. Șebu 7—; văd. Ma. Neagoi, Ma. Neamțiu I. Miron, Io. Opriș I. Mih., Io. Sârbu, Io. Neamțiu I. Gh. și un anonim câte 5—; Io. Hadăr a Niții și Roz. Belașcu câte 4—; Nic. Hadăr I. Io. 3—; apoi alți 34 credincioși restul de 57— cor.

4. *Colecta pâr. Vasile Sestras între credincioşii săi din Chendrea: 19272 cor.*

Vasile Sestras, preot și familia 50—
Văd. Maria Horvat n. Coste preoteasă 20—; Anica Vaida 6—; Onica Lazar 5—; Teodora Andreica I. Sim. 4—; apoi alți 111 credincioși restul de 10772 cor.

5. *Colecta pâr. Basiliu Călugăr între credincioşii săi din Crăciunelul-de-sus: 170— în bani; iar în naturalii 43 coți de pânză, 14 ștergare, 6 lepedee, 6 fețe de per., 6 merindări, 4 măsurite, 3 cămeși, 2 țoale, 2 străjace, 2 per., 2 perinuțe, 1 lepedeu de lână, 1 p. izm. și 1 ușoară în preț de 24760. Total în preț de 41760 cor.*

Basiliu Călugăr cu soția . . . 100—
Ana Rusu 12—; Ma. Precup I. Gh. 5—; An. Goga I. Chimu, Ma. Rus I. Patriche și Nic. Goga I. Tod. câte 4—; apoi alți 26 credincioși restul de 41—.

Naturalii: Rafila Călugăr n. Andrea preț de 80—; Ana Baci I. Precup pr. de 42—; Vârvara Călugăr de 2460; Fros. Drăgan de 15—; Ma. Rus de 1140; Firița Pologia de 10—; Anica Goga și Vilma Rusu de câte 640; Ana Mărginean, Ana Baci și Ana Teunean de câte 6—; Fras. Baci de 5—; Ana Durca, Ana Rusu, Ana Rusu I. Io. și Anica Rus I. Patr. de câte 4—; apoi alte 6 contribuente în prețul restului de 1280 cor.

6. *Colecta pâr. Iosif Opris între credincioşii săi din Dridif: 160— cor.*

Iosif Opris cu soția Rafira 30—; Biserica gr.-cat. și însoțirea de credit câte 10—; Magazinul privat. Ios. Streza și Ma. Streza câte 5—; Tod. Streza, Gh. Nodea, Dum. O. Streza, Ma. I. Streza, Mih. Streza, Zah. Gorun și Ana Gh. Opris câte 4—; Silviu Streza 3—; apoi alți 114 credincioși restul de 54—.

7. *Colecta dlui Ioan Crișan notar în Deal: 11870 cor.*

Nic. Petru 10—; Nic. Coman 6—; Ioan Crișan și Io. Reșca câte 5—; Vas. Dan și Vas. Popa câte 4—; Ma. și Ana Negrea și Aug. Viorel Crișan câte 3—; apoi alți 72 contribuente restul de 7870 cor.

8. *Colecta dlui Dumitru Duca notar în Bendorf: 8790 cor.*

Dumitru Duca notar 24—; Comuna politică 15—; Ioan Nistor cantor 8—; Ioan Popovici 6—; Dionisie Bucșa 560; Moise Timar (gr.-or.) primar 4—; Ilie Io. Popa 360; Man Dobra iun. 3—; apoi alți 26 contribuente restul de 1870.

9. *Colecta dlui Vasile Ritiu învățător în Bicsad (cott. Sătmar): 4686 cor.*

Glig. Moldovan 2—; văd. Ma. Gyere, V. Tătar, Io. Tătar, Io. Zob. An. Bletan. Nic. Doda, T. Finta. M. Finta, T. Man, Ir. Sabău. Ma. Maroșan. L. Man, L. Pop, V. Mihali, V. Finta, Io. Finta. Gh. Finta, M. Moldovan, V. Finta și V. Maroșan câte 1—; apoi alți 87 contribuente restul de 2486.

Sumarea colectelor:

Colecta 1:	K. 1,045 52
" 2:	" 460 18
" 3:	" 300—
" 4:	" 192 72
" 5:	" 170—
" 6:	" 160—
" 7:	" 118 70
" 8:	" 87 90
" 9:	" 46 86
Laolaltă	K. 2,581 88

Alte contribuiri:

Mihaiu Bohățel director de bancă, Băsești . . . . . K. 1,500—
Gheorghe Bánko, Selstg . . . . . " 200—
„Speranța“ inst. de credit și ec. Hosman . . . . . " 150—

Venitul producțiunii corale-teatrale aranjate în Șamșudul-de-câmpie de învățătorul I. Ghiriș K. 100—
Augustin Folea, preot, Boziaș (a mai dat 100—) . . . . . " 100—
Gheorghe Andrea, Alecuș . . . . . " 90—
Ioan Pampu, inv., dir. de bancă, Hosman . . . . . " 50—
văd. Ana Augur, Pntic . . . . . " 33 32
Ioan Vasile inv. penz., Hosman " 20—
Nicolae Vasile, econom, Hosman " 10—

Suma K. 4,835 20

Suma din Nr. 54 „ 222,174 89

Suma totală . . . . . K. 227,010 09

O rugare: Pentru a ne ușura munca migăloasă împreună cu publicarea colectelor, P. T. dd. colectanți sunt rugați să aranjeze listele de colecte după norma cum se obișnuiește publicarea lor în aceste coloane. Deosebit ne rugăm, ca în listele colectelor de *vesminte și altele* să însemne și prețul lucrurilor date de fiecare contributor.

Comitetul central executiv.

Războiul european.

Mersul trupelor austro-ungare pe pământul italian urmează cu aceeași tărie dela început fără ca trupele inimice să le poată opune rezistență în-deajuns.

La succesele obținute pe frontul din Tirolul sudic se adaug altele noi prin cucerirea alor două poziții betonate dela Arsiero și Asiago. Problema ofensivei dintre Etsch și Sugana se consideră de rezolvată după ce italienii s'au retras de pe întreaga regiunea Tirolului. În valea Posina, italienii, după lupte violente, au fost siliți să se retragă în pozițiile ce cad spre sud de Bettale.

Importanța învingerilor câștigate de trupele austro-ungare o putem aprecia în-deajuns dacă vom lua în considerare, că atacurile au fost concentrate asupra forturilor pe cari italienii de luni de zile le-au provăzut cu armele cele mai moderne.

La apus s'au dat lupte mai remarcabile pe țărmii dela Maas. În special au avut loc ducele de artilerie. Asupra satului Cumières francezii au dat mai multe atacuri slabe.

Pe celelalte zone nimic esențial.

Informațiuni.

Rugăm pe P. T. abonenti cari sunt în restanță de pe anii trecutți, oum și de pe anul curent, — să binevoiască a ne trimite prețul foaiei. Red. și Administrația.

Din cauza sfintei sărbători (Înălțarea Domnului), nrul proximal ziarului nostru va apărea Sâmbătă în 3 Iunie la orele îndatinate.

Hymen. Dș. Ioana Gordon și dl Virgil Baci, cleric abs., cununăți. Bethlen-Kesztrur—Fellak. — Felicitări!

† **Tit Liviu Blaga.** Liceul din Brașov iarăș e în doliu. Alături de moartea directorului Virgil Onițiu și a celor trei profesori brașoveni, ce au căzut pe câmpul de luptă, Tit Liviu Blaga, e a 5-a victimă, în interval de abia un an și jumătate.

Decedatul a fost un profesor distins, autor de manuale didactice și harnic muncitor pe terenul de popularizare al științelor.

Multe din articolele lui împrăștiate prin ziare (»Foaia interesantă«, »Cosânzeana« etc.) ar putea fi cetite și mai târziu, cu mult folos, adunate într'un volum.

Moartea profesorului brașovean e cu atât mai dureroasă, cu cât el se stinge la cea mai frumoasă vârstă, a tinereții depline.

Corpul profesoral al liceului din Brașov a lansat următorul necrolog:

†

Cu adâncă durere sufletească anunțăm tuturor prietenilor școlii și culturii românești moartea iubitului și neuitatului nostru coleg:

TIT LIVIU BLAGA

profesor de matematică și fizică la școlile secundare române din Brașov, membru cosp. al Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român, membru al delegațiunilor școlare din Brașov, al comitetului parohial din Brașov-Cetate etc.

Întâmplată la 12/25 Maiu a. c., în clinica internă a universității din Budapesta, unde-și căutase vindecarea boalei sale grele și îndelungate, fiind de abia în al 35-lea an al vieții sale și al 11-lea al funcționării sale ca profesor.

Școlile noastre au pierdut prin moartea acestui distins coleg, — a 5-a jertfă grea în timp de un ar jumătate —, o forță de o reală valoare pedagogică, iar știința și cultura românească pe un înțelegător și impulsiv cultivător al lor.

Înmormântarea va avea loc în Orăștie, în 16/29 Maiu 1916 înainte de amiază.

Brașov, în 13/26 Maiu 1916.

Corpul profesoral al școlilor secundare gr.-or. române din Brașov.

Odihnească în pace!

Cum petrec femeile celor plecați în războiu. Fișpanul din Szigetvár, Ioan Hegyessy a primit în timpul din urmă numeroase scrisori anonime în cari se denunță cazul că'n multe sate din cercul Szigetvár, femeile celor plecați în războiu, cari au realizat câștiguri mari prin vânzarea bucatelor și vitelor lor, se dedau la petreceri desfrânate, la adevărate orgii în cărciumi și case particulare, mai ales la începutul lunii, când primesc dela stat ajutorul de războiu. Fișpanul ca să se încredințeze că denunțul e întemeiat, s'a deghizat, îmbrăcând haine de salahor (ziler) și a pornit în anchetă. Curând s'a putut convinge că femeile din mai multe sate, rămase fără bărbat, își fac de cap. beau, să îmbată, joacă, benchetuesc, etc. etc. După ce și-a făcut notările necesare, fișpanul în ziua următoare a chemat în oficiul său pe femeile destrăbălate și le-a făcut o morală strașnică. Li s'a retras ajutorul de stat și au fost amenințate încă cu închiisoare dacă vor continua traiul acesta destrăbălat.

Posta Redacțiunii.

Mon. G. P. Oradea-mare. Felicitările noastre la binemeritata distincție.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciu.

Ioan Suciu